

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, Orzeszkowej 7.
Nr. telefona 279. — Konto czekowe Poczty Kasy Oszczęd. Nr. 141.128

Wszystkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracji.
Komunikaty przesłane Redakcji nie będą uwzględnione.

Redakcja rękopisów nie zwraca.

Redaktor naczelny przyjmuje od 11½ do 12 w południe.

Cena Nru

20 h.

Prenumerata: w Krakowie i prowincji, mies. 370— kwart. 1.10— M

w Krakowie z odeszaniem do domu 500— 1590—

Na prowincji: z przesyłką poczt. 520— 1590—

Za granicą: z przesyłką pocztową 725— 2175—

Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia od wyrazu 15— Mkp. wiersz nonparel 1-szpalt. Mkp. 10. Nadesłane od 75— Wiersz nonparel 1 szp. w tekście Mkp. 50— Wiersz rozp. 1 szpalt. na 1 stronie 120 Mkp. Gratulacje 500 Mkp. — Ceny ogłoszeń zagr. o 100% droższe.

Konferencja sanitarna a Liga nar.

Warszawa. PAT. Międzynarodowa konferencja sanitarna w Warszawie wysłała w dniu dzisiejszym do sekretarza generalnego Ligi Narodów, pana Eryka Drumonda następującą depezę:

Zważywszy, że rada Ligi Narodów podczas obecnej sesji paryskiej całkowicie nie będzie mogła zająć się rezultatami prac europejskiej konferencji sanitarnej w Warszawie, które to prace potrwać do końca bieżącego miesiąca, zważywszy dalej, że sytuacja epidemiczna Europy wschodniej stanowi istotny czynnik problemu odbudowy Europy, którego zbadanie będzie miała za zadanie konferencja genueńska zwołana na dzień 10 kwietnia, przewodniczący oraz biuro konferencji sanitarnej w Warszawie proszą sekretarza generalnego, aby zwrócił uwagę rady Ligi Narodów jeszcze podczas obecnej sesji paryskiej na konieczność poczynienia wszelkich dyspozycji, aby rezultaty ankiety sanitarnej oraz powstałe przez konferencję warszawską zalecenia dotyczące bezwzględnej akcji zostały w drodze nagłej zakomunikowane konferencji genueńskiej, tak, aby umożliwić zebraniemu w Genewie rządowi powzięcie zaraz na samym początku konferencji decyzji dotyczącej niezwłocznej akcji, jakaby miała być podjęta. Następują podpisy przewodniczącego i poszczególnych uczestników w konferencji

Paryż. PAT. (Havas). Rada Ligi Narodów postanowiła na wniosek Polski przekazać prezydium konferencji genueńskiej rezultaty prac europejskiej konferencji sanitarnej w Warszawie.

Warszawa. PAT. W niedzielę o godzinie 2 po południu prezydent ministrów Ponikowski przyjął w prywatnym mieszkaniu na śniadaniu przybyłych do Warszawy z okazji międzynarodowej konferencji sanitarnej przedstawicieli sekretaryatu Ligi Narodów: p. profesora Nitobę, podsekretarza generalnego Ligi Narodów Hamela, dyrektora sekcji prawnej Ligi p. Comerta, dyrektora sekcji prasowej dra Rajchmanna, dyrektora sekcji higieny oraz pp. White i majora Buxtona. W śniadaniu wzięli udział ministrowie Skirmunt, Chodźko i minister pełnomocny p. August Zaleski.

Członkowie konferencji we Wilnie.

Białystok. PAT. Pod przewodnictwem profesora Ruszcza członkowie międzynarodowej konferencji sanitarnej w Warszawie odwiedzili Wilno. Około godziny 1-ej w południe nastąpił wyjazd do Smorgoni, gdzie wielkie wrażenie na delegatach uczynił spóś życia mieszkańców, gnieźdzących się w ruinach po spalonych i zniszczonych wskutek działań wojennych domach oraz w okopach. Wczoraj na stację kolejową przybyli posłowie wileńscy Engiel, Staniewicz, Swiechowski i Ostrowski, przynosząc memoriał podpisany przez 13 posłów w spra-

wie więzionych w więzieniu kowieńskim Polaków. Memoriał został sporządzony na podstawie listu przesłanego przez więźniów kowieńskich. Informuje on o strasznych warunkach, w jakich znajdują się więźniowie. Czwarta część z nich chorowała na tyfus, wielu zmarło. Posłowie wręczyli kilka od-

bitek tego memoriału przedstawicielom prasy zagranicznej i krajowej. Wczoraj o północy delegaci na konferencję sanitarną opuścili Wilno, a dziś przybyli do Wołkowska, skąd po zwiedzeniu czterech szpitali wyruszyli do Białegostoku. Na dworcu kolejowym powitał ich przedstawiciel województwa oraz przedstawiciele władz miejskich. Jutro wieczorem członkowie konferencji powrócą do Warszawy.

Odpowiedź Clemenceau na notę L. George'a

Paryż. PAT. (Havas). „L'Echo Nationale Tardieu” podaje do wiadomości publicznej notę Clemenceau wystosowaną dnia 21 marca 1919 roku w odpowiedzi na notę L. George'a z dnia 26 tegoż miesiąca wyrażającą poglądy premiera angielskiego do ogólnych zapatrywań w sprawie pokoju. Clemenceau wyraża swoją ogólną zgodę z L. George'a co do tego, że pokój musi być trwały, ale też i sprawiedliwy. Clemenceau jest zdania, że Niemcom należy dać zadowalające warunki raczej w dziedzinie ekonomicznej, aniżeli zgodzić się na udzielenie im jakichkolwiek ustępstw terytorialnych. Wobec obaw L. George'a, że zbyt surowe warunki spowodują wybuch bolszewizmu w Niemczech, Clemenceau zaznacza, że nowe państwa Europy środkowej i wschodniej do tej pory sławiły opór i odwagę, a to właśnie dzięki swemu poczuciu honoru. Państwa więc liczyć na to, aby przez względy dla Niemców nie narazić interesów tych państw na korzyść Niemiec przez narzucenie

im granic nie do przyjęcia. Polityka francuska twierdzi dalej Clemenceau będzie tak polegała na pobleniu tych młodych narodów. Powyższe wyrażenie zasady nie da się przeprowadzić inaczej jak tylko przy pomocy postępu pod zwierzchnictwem tych narodów pewnej znacznej liczby Niemców. Skoro się zabiera Niemcom wszystkie ich kolonie z tej racji, że ciemniejszy oni krajowców, więc dlaczego mielibyśmy odmówić Polsce albo Czechosłowacji przyznania im granic właściwych, zważywszy, że Niemcy postępowali na ziemiach tych narodów jako ciemniejsi.

Clemenceau kończy uwagę, że propozycja Lloyd George'a zmierza do pełnego udzielenia gwarancji szeregowi krajów nadmorskich, które w czasie wojny nie zostały inwazyjnie nieprzyjacielskiej, podczas gdy rozwiązanie częściowe i prowizoryczne miałyby być udzielone narodom kontynentalnym, które podczas wojny ulegały największej.

Drugie posiedzenie koalicyjnych ministrów spraw zagranicznych

Paryż. PAT. (Havas). Ministrowie Poincaré, lord Courzon i Schanzer odbyli wczoraj po południu na Quai d'Orsay w obecności swych doradców drugie posiedzenie, o którym wydano następujący komunikat: Trzej ministrowie spraw zagranicznych ukończyli po ponownej konferencji z rzeczoznawcami wojskowymi badanie warunków, pod którymi ma być zagwarantowana wolność cieśnin morskich. W sprawie Armenii postanowiono oprócz zaproponowanych warun-

ków ogólnych dla ochrony mniejszości w Europie i Azji, prosić Ligę Narodów o wspólną pracę w celu urzeczywistnienia żądań Armenii. Jutro przedpołudniem będzie kontynuowana dyskusja nad kwestją Tracji oraz nad rewizją układu z Sevres.

Ministrowie omawiali w dalszym ciągu sprawę Tracji i wysłuchali raportów rzeczoznawców wojskowych. Ministrowie powierzyli im rozpatrzenie wszystkich kwestji ze stanowiska wojskowego.

Wyniki zawodów futbolowych.

Wiedeń: Hakoah—Rudolfshügel 1:9.

Frankfurt: Zawody krajowe Niemcy—Szwecja 2:2.

Kraków: Sobota 25 bm. Slavia—Cracovia 3:4 (2:1). Niedziela 26 bm. 3:1 (1:0).

Zakończenie strajków w Poznaniu i Lwowie.

Poznań. PAT. dnia 26 marca. Strejk w Poznaniu można uważać już za wygasły. W ciągu soboty wszyscy tramwajarze zgłosili się do pracy. W niedzielę tramwaje zaczęły kursować normalnie, a na prowincji strejk również wygasa. W Rogoźnie toczą się rokowania ze strejkującymi. Całe Pomorze od wczoraj pracuje.

Lwów. PAT. Zecerzy zaprzestali strejku uży-

skawszy dla pobierających płace minimalną dodatk drożyzniany w wysokości 2000 marek tygodniowo, zaś dla innych zecerów 1300 marek tygodniowo, bez żadnych innych procentów. Za czas strejku zapłata nie nastąpi. Pośredniczył w rokowaniach między pracodawcami a pracownikami wiceprezydent Schleicher.

Rada Ligi narodów na konferencji genueńskiej

Rzym. PAT. Radio. Rządy sprzymierzone postanowiły zaprosić na konferencję genueńską Radę Ligi Narodów in corpore.

Rozpowszechniajcie „NOWY DZIENNIK”.

Projekt budżetu.

Kraków, 25 marca.

(ben) Z trzymiesięcznym spóźnieniem ujrzał wreszcie światło dzienne projekt budżetu państwowego na rok bieżący. Brak szczegółowych danych nie pozwala jeszcze na dokładną ocenę, o ile zapoczątkowane i przeprowadzone już reformy ustroju państwowego wprowadziły naszą politykę finansową na tory zdrowego rozwoju. Ograniczając się do tych danych ogólnych, którymi jesteśmy w stanie rozporządzać, stwierdzić możemy, że budżet obecnie przedłożony odpowiada naogół przewidywaniom, wypowiedzianym już poprzednio przez ministra skarbu.

Wrażenie, jakie budżet ten sprawia, nie jest najgorsze. Nie wykazuje on wprawdzie wyrównania dochodów z wydatkami, gdyż przy ogólnej sumie dochodów w kwocie 458,6 miliardów, wydatki wynoszą ogółem 591,6 miliarda, deficyt wynosi zatem, 133 miliardów. Uwzględniwszy jednak należy, że deficyt ten spowodowany jest przeważnie wydatkami nadzwyczajnymi, które wynoszą 151,6 miliardów, w tem wydatki inwestycyjne 112,5 miliardów, podczas gdy wydatki zwyczajne wynoszą 440 miliardów. Porównując te cyfry z zeszłorocznymi dostrzegamy oczywiście znaczny wzrost, uwarunkowany dokonaną w niedziedziacie deprecyacją pieniądza. Mianowicie preliminarz budżetowy za rok ubiegły przewidywał ogółem 134,7 miliardów dochodów a 209 miliardów wydatków, do czego przyłączają się jeszcze dalsze wydatki w kwocie 134 miliardów kredyt, na które ma być obecnie dodatkowo uchwalony przez Sejm. W rezultacie więc deficyt w roku ubiegłym wyniósł prawie 200 miliardów marek. Gdy zatem dochody preliminarzowe wzrosły przeszło trzykrotnie, to wydatki zwiększyły się mniej niż dwukrotnie. Uwzględniając te cyfry, deficyt tegoroczny nie przedstawia się zastraszająco, oczywiście pod warunkiem, że rząd przedłożył budżet „realny”. Nie ogłoszono dotychczas zamknięcia rachunkowego za rok ubiegły, nie wiemy więc, w jakiej mierze wpływają rzeczywiście do skarbu przewidywane na papierze dochody, nie wiemy też, czy rząd nasz układając obecny budżet zastosował się do najważniejszej maksymy dobrego gospodarza, by wydatki szacować wyżej a dochody niżej od przypuszczalnej ich wysokości. Przy najlepszych chęciach rządu może zresztą budżet obecnie „realny” okazać się wkrótce „nierealnym”, o ile nastąpi dalsza zniżka waluty a z nią drożyzna i podwyżki płac. W wielkiej mierze zależeć to będzie od tego, jak wydatki wpływać będą do kas państwowych preliminarzowe dochody, oraz w jaki sposób zamierza minister pokryć niedobór budżetowy, obecny i zeszłoroczny, pokryty chwilowo emisją banknotów. Spodziewać się należy, że nie bierze on w tym względzie pod uwagę dalszego druku banknotów lecz stosownie do ogłoszonego niedawno programu będzie się starał pokryć go pożyczką wewnętrzną lub zagraniczną. Zapewne w związku z temi planami pozostaje wiadomość o uzyskaniu przez P. K. K. P. w Anglii pożyczki w tymczasowej wysokości 4 milionów funtów (72 miliardów marek) a ogólnej wysokości 15 milionów funtów. Pokrycie niedoboru pożyczką nie pozostaje w tym wypadku w sprzeczności z zasadami polityki skarbowej, gdyż z przytoczonych wyżej cyfr wynika, że chodzi tu o wydatki inwestycyjne, które zwiększają trwale majątek narodowy i w obecnej sytuacji są wprost niezbędne dla rozwoju naszego gospodarstwa społecznego.

Z poszczególnych pozycji ogólnego zestawienia zasługuje na uwagę najpotężniejszy co do cyfry wydatków budżet ministerstwa kolei. Przy 108 miliardach dochodu wykazuje on 170,6 miliardów wydatków, deficyt w naszym kolejnielwie wynosi zatem 62,6 miljarda. O ile deficyt ten wynika z wydatków na rozszerzenie parku wagonowego, rozbudowę torów i budynków etc., jednym słowem na reorganizację, naszych kolei, to nie jest on sam przez się zjawiskiem niezdrowym, braki nasze na tem polu są bowiem istotnie olbrzymie. Drugim z rzędu co do wysokości wydatków jest ministerstwo wojny, które ma pochłonąć w roku bieżącym 153 miliardów marek tj. około 1/4 wszystkich wydatków. Następne miejsca zajmują: oświata (49 miliardów), sprawy wewnętrzne (29,7 miliardów), roboty publiczne (23,7 miliardów), poczta (15,5 miliardów), rolnictwo (15 miliardów), sprawy zagraniczne (12 miliardów), zarząd sprawiedliwości (10,5 miliardów), oraz inne mniejsze pozycje. W dochodach figuruje oczywiście na pierwszym miejscu z cyfrą 270 miliardów (zapewne łącznie z uchwaleniami już i wniesionymi do Sejmu nadzwyczajnymi daninami), ministerstwo skarbu, które po straceniu wydatków własnych w kwocie 86 miliardów przyniesie „na czysto” 184 miliardy. Najwyższą osiągnie cyfrą dochodów wykazuje ministerstwo kolei (108 miliardów).

Aktywności, tj. wykazującymi nadwyżkę dochodów nad wydatkami, są trzy ministerstwa: skarbu, przemysłu, handlu i rolnictwa. Niewielki stosunkowo deficyt wykazuje ministerstwo poczty i główny urząd likwidacyjny. Budżety wszystkich innych ministerstw są natomiast silnie bierne.

Szczegółowy plan finansowy na rok bieżący przedstawi zapewne p. Michałski w swem zapowiedzianem na najbliższy wtorek ekspozycje, które dopiero pozwolą nam ujrzeć przedłożony obecnie budżet w pełnym świetle.

Ciekawe wiadomości.

Olbrzymi meteor. Podróżni, którzy w tych dniach przybyli do Nowego Jorku na parowcu, płynącym z portów południowo-amerykańskich, opowiadają o niezwykle zjawisku, którego byli świadkami w nocy ub. miesiąca r. b., na południowej półkuli, gdy parowiec ich znajdował się na pełnym morzu. Na niebie ukazał się meteor, którego jądro równało się wielkością księżycowi w pełni, pod względem zaś siły światła przewyższało znacznie księżyc. Blask był tak silny, że obudził śpiących podróżnych i wywabił ich z kajut na pokład. Zjawisko trwało 3 i pół minuty, zanim meteor znikł na widnokręgu, ciągnąc za sobą olbrzymi ogon świetlny. Przy blasku jego można było zupełnie swobodnie czytać. Zjawisko powyższe obserwowano też z wielkim zajęciem w Brazylii, Urugwaju i Argentynie.

Niby mityczny smok... Z Rodezyi, kolonii angielskiej w Afryce południowej, donoszą, że postrachem krajowców okolicy fortu Wiktory jest od pewnego czasu olbrzymi wąż Mamba, gnieźdzący się w gęstwinie pewnego wzgórza. Ofiarą tego potwora padło już 2 krajowców oraz przeszło 100 cieląt, kóz i psów. Krajowcy twierdzą, że w węza tego wcieliła się dusza wielkiego ich niegdyś króla Lobenguli i widocznie muszą mieć względem niego grzechy na sumieniu, skoro tak zabobonnym strachem przejmuje ich obawa jego zemsty.

Ze świata.

Ustawa dla Towarzystw Akcyjnych w Rosji. Władze sowieckie przystąpiły do opracowania ustawy dla towarzystw akcyjnych, która zawierać będzie tylko postanowienia zasadnicze. Szczegóły, dotyczące działalności poszczególnych towarzystw akcyjnych będą regulowane przez ustawy towarzystwa. Przy radzie pracy i obrony powstaje komitet międzykomisaryatowy dla spraw towarzystw akcyjnych; w skład komitetu wejdą przedstawiciele poszczególnych komisaryatów. Minimalny kapitał tow. akcyjnego obliczony jest w rublach sowieckich i równający się 10 tys. rubli w złocie, według kursu wyznaczonego przez kom. finansów. Akcje mogą być tylko imienne. — Wydawanie akcji na okaziciela może być uskutecznione tylko w wypadkach wyjątkowych i wyłącznie za zgodą rady pracy i obrony. Interesy mniejszości akcjonariuszy powinny być zabezpieczone: a) prawem udziału w kom. rewizyjnej i b) warunkiem kwalifikowanej większości dla zmiany ustawy i rozstrzygnięcia najżywniejszych kwestyi. Obligacje mogą być wypuszczane tylko na zasadzie pozwolenia rady pracy i obrony.

K I N O	Od piątku 24 do czwartku 30 marca 1922 r.	W A N D A
	„Lotnik śmierci”	
	6 aktów nadzwyczajnych przygód znakomitego wywiadowcy HARRY HILLA w głównej roli piękna MARGOT LINOLT film pełen nadzwyczajnych sensacji jest ostatnim wyrazem techniki ameryk.	
	!!! KRAKOW, UL. SW. GERTRUDY L. 5. !!!	

AWIGDOR FEUERSTEIN

ZEMSTA.

(Dokończenie).

I nie słyszałem o Fredy'm, aż nie zostałem i ja zraniony. Kiedy mnie przyniesli do naszego pułkowego lazaretu, znajdowałem się w stanie niebardzo przytomnym. Moja rana była ciężka i niebezpieczna. Mimo to nie zapomniałem o Fredy'm. Zapytałem lekarza, czy nie wie, gdzie jest Fredy?

— Fredy — odrzekł lekarz, — jest w domu obłąkanych i zdaje mi się, że przedwczoraj umarł.

Co się po chwili ze mną stało — nie pamiętam, bo moja rana zaczęła przechodzić z ciała do mózgu.

Za kilka dni opowiadała mi siostra miłośniczka następujące rzeczy o Fredy'm:

— Ta rzecz jest dziwna, — powiedziała, — dziwna, że pisano o tem w gazetach.

Rzecz była taka miała: kiedy ucięto mu rękę, profesor, który go znalazł, aby mu dał od ręki. Lekarz, stary jego znajomy, sprowadził go do szpitala, aby mu dał od ręki.

— Wtedy płakał mi. Profesor samowolnie robił w takich wypadkach, aby się nie dłużej czas mogła.

Potem włożono ją do żadnej puszeki szklanej,

srebrem zdobnej, i dano mu ją. Ręka leżała na stoliku przy jego łóżku. I dziwna rzecz: chłopiec leżał spokojnie, nie skarżył się, nie rozpaczal, przyjmował niejako cierpienia i kłękę życiową z rezygnacją. Potem mówili, że akademia muzyczna chce wziąć tę rękę do swego muzeum, ale Fredy nie chciał jej oddać! „Nie dam jej żadnej akademii na świecie!” mówił. Rozumie się: nie nalegano. I tak sobie chłopiec leżał bez skarg i spokojnie przyjmował opatrunki. Aż pewnego razu zaczął się skarżyć przedemną i przed lekarzem na ból głowy. Potem nagle poprosił, aby zdjęto rękę ze stolika. Nie chce jej — powiedział z westchnieniem i urojonym bólem; ale kiedy chcieliśmy spełnić jego prośbę — już zaiwował. Nie, nie daj swej ręki innym! — Raz w nocy obudził się z krzykiem. Pospieszyłam do niego i znalazłam go w stanie rozczochranym i zmieszonym. Na moje zapytanie odpowiedział mi, że boi się zwierzyć swą tajemnicę.

— Jaką tajemnicę? — zapytałam się ze zdziwieniem i ze śmiechem. Zaczął płakać.

— Siostrze, — powiedział wśród łez, — droga, kochana siostrze — ta ręka chciała mnie udusić — udusić —

— Co znaczy: udusić??

— Tak, słodka siostrze, ona — dusi mnie — tu — na szyję — dusi — ona żyje jeszcze —

— Głupi jesteś, mój drogi Fredy, głupi

jesteś, uspokój się. Taka zimna i święta ręka nie dusi. Uspokój się, jesteś nieco zmęczony.

— Nie, droga siostrze, ona chce mnie udusić, zabić — swymi pięciu palcami — ilekroć się zdrzemię, rusza się ze swego miejsca, wychodzi z puszeki, przytacza do mnie, na ramię, wspina się jak pajak na kołdrze — potem chwytą mnie za gardło i dusi mnie — silnie dusi — droga siostrze, —

— Mój drogi Fredy, jesteś zmęczony, za dużo się martwisz — uspokój się, kołku, to głupi sen i nie więcej!

Nie słuchał mnie wcale.

— Siostrze litościwa, proszę cię, nie odchodź stąd, nie opuszczaj mnie — nie odchodź — siedź tu —

— Tak, tak, mój drogi Fredy, siedzę tu koło ciebie, zawsze — ale w takim razie lepiej dać ją akademii. Tak, mój drogi, damy ją —

Chłopiec podniósł się na łóżku i jakby chciał obronić puszkę, aby mu jej nie zabrano, osłonił ją swą jedyną ręką.

— Nie, broń Boże! — powiedział głosem zachrypniętym, ale prawie groźnym. Broń Boże, to moja ręka! Niech nikt nie waży się tknąć! Tylko — że dusi mnie — dodał z głębokim i gorzkim smutkiem, a ręka osłabła mu i zesunęła się z puszeki. I znowu zaczął mnie błagać: Siostrze litościwa, nie opuszczaj mnie, nie odchodź stąd.

Dział gospodarczy.

HANDEL I PRZEMYSŁ

Stosunki handlowe z Ameryką. Amerykańsko-polska izba handlowo-przemysłowa w Polsce otrzymała następujące zgłoszenia firm amerykańskich.

Poszukują: grzybów suszonych (próbki konieczne), cienkiej bielizny stołowej (wykwintnej).

Oferują: maszyny rolnicze, mąkę i płatki kukurydżowe, pszenne, owsiane, narzędzia kolejowe i drogowe; (papierosy amerykańskie i tytoń ze składu w Gdańsku).

Przedstawicielstwa: traktory i samochody ciężarowe.

Izba otrzymała zgłoszenie pewnej firmy amerykańskiej, która pragnie wejść w kontakt z polskimi eksporterami grzybów. Firma ta pragnie importować z Polski podczas bieżącego sezonu od 50—100 skrzyń pierwszorzędnej jakości polskich grzybów, na sznurkach w opakowaniu po 50 kilo na skrzynię. Szczegółów udziela amerykańsko-polska izba handlowo-przemysłowa w Polsce. Warszawa, Nowy Świat 1. 74. Amerykańsko-polska izba handlowo-przemysłowa w Warszawie otrzymała od firm amerykańskich szereg ofert: na import towarów amerykańskich ze Stanów Zjednoczonych do Polski, na eksport niektórych produktów i wyrobów polskich do Ameryki, na wyłączenie przedstawicielstwa i agentury na Polskę.

I. Import do Polski: Chemikalia i barwniki dla przemysłu, środki lecznicze i apteczne, wata i gaza opatrunkowa, smary, mydła i środki toaletowe, skóry, wyroby skórzanе, pasy do maszyn, automobile ciężarowe i osobowe, traktory, przyrządy automobilowe, opony do samochodów, maszyny do pisania, zegary, broń myśliwska, młynki do kawy, motory, części do maszyn, najnowsze trzymadła i śrubostaki dla przemysłu, tańcuchy transmisyjne, narzędzia pneumatyczne, wyroby gumowe, opony do samochodów, motocykli i rowerów, gumowe przyrządy chirurgiczne i apteczne, konfekcja męska, wylęgarki, aluminium we wszelkich postaciach: sztaby, płyty, blachy, druty, superfosfat dla rolnictwa, produkty spożywcze, konserwy mięsne.

Eksport z Polski. Nasiona: czerwona i biała konieczyna, wyka, lucerna, groch polny, proso, konopie, słoneczniki, len, włókna liniarne, odpadki lnu, zioła lekarskie, kory, korzenie, wszelkie produkty roślinne mogące mieć zastosowanie w lecznictwie, grzyby suszone, ozokeryt, dywany, obicia na meble, chodniki, koronki, firanki, tiul, zabawki, lalki, nowości.

III. Poszukują agentów lub przedstawicieli w Polsce fabryki: samochodów i traktorów, przyrządów automobilowych, przyrządów pneumatycznych, broni myśliwskiej, zegarów

młynków do kawy, mydła i środków toaletowych, chemikali i barwników, konfekcji męskiej. — Katalogi, cenniki, oferty oglądać można codziennie w biurze amerykańsko-polskiej izby handlowo-przemysłowej.

Ustawa dla syndykatów państwowych sowieckich. Prezydium rady gospodarstwa ludowego zatwierdziło w ostatecznej redakcji ustawę dla syndykatów państwowych jednoczących tow. przemysłowe i handlowe. Podług tego statutu syndykat państwowy jest dobrowolnym związkiem państwowych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych. Każdy członek, który wstępuje do syndykatu może się każdej chwili z niego usunąć. Wzajemne stosunki członków syndykatu i cele ostatniego również reguluje ustawa. Do syndykatu mogą należeć i przedsiębiorstwa prywatne pod warunkiem, że większość w syndykacie stanowią będą przedsiębiorstwa i trusty państwowe. Syndykat państwowy nie wtrąca się do wewnętrznego życia przedsiębiorstw, lecz ma na celu zabezpieczenie zbytu produkcji swych członków, podział między nich zamówień, wyznaczenie ceny sprzedaży i wypełnianie poleceń w sprawie zaopatrywania przedsiębiorstw w surowce, odpowiednie instalacje i paliwo. Działalność finansowa syndykatu polega na stosowaniu się do działalności finansowej jego członków, ułatwianiu wzajemnych rozrachunków i na pozyskiwaniu kredytów. Syndykat jest towarzystwem udziałowym, mającej prawa jednostki prawnej rozporządzającej własnym majątkiem, niezależnym od majątku członków syndykatu.

Nasz przemysł włókienniczy. Największą rolę w naszym życiu gospodarczym odgrywa przemysł włókienniczy, który zarówno ze względu na pierwotne urządzenia techniczne jak i na liczbę zatrudnionych robotników jest przemysłem wielkim we własnym znaczeniu tego słowa. W Kongresówce pracowało tylko przed wojną w fabrykach włókienniczych do 170.000 robotników. Wojna przerwała rozwój przemysłu włókienniczego w byłym zaborsze rosyjskim, który wysyłał swe wytwory szeroką falą na wschód, najnaturalniejszy zresztą rynek zbytu. Na rynku tym polski przemysł bawełniany poblił wszystkich konkurentów, tak z Rosji, Ameryki, Chin, Persji, Afganistan, Turkestan poza wewnętrznym rynkiem w kraju, były głównymi odbiorcami przemysłu b. Kongresówki.

Wojna odcięła przemysł ten od rynków zbytu i od źródeł surowców. Niemcy ogorobili go z maszyn i surowców, tak, iż podczas okupacji wszystkie centra przemysłu tego w Kongresówce zamaryły.

Przemysł ten jednak wyrósł do takich rozmiarów i tak wielką miał siłę żywotną, że natychmiast prawie po wyrzuceniu okupantów zaczął odżywać.

Stan uruchomienia łódzkiego przemysłu bawełnianego po wypędzeniu okupantów małego następująca tabelka:

1. kwietnia 1920 r. 40,5 proc., 1 października r.

do siebie tajemniczo:

— Tak, to jest rzecz niebywała w anatomii. Ale tak, anatomia, anatomia, mówił z pewną rezygnacją i ironią, anatomia... Może on ma tu jakiego znajomego albo krewnego? zapytał się starszek.

Dwie godziny później odwiedziła go jego nieszczęśliwa matka. Nie mówiła z nią, nie można było z nią mówić. Profesor wdał się z nią w rozmowę, bez świadków, po cichu, po tem widziałam, jak profesor kiwał głową, jak ktoś, co wszystko rozumie, i mówił:

— Anatomia...

W tym samym dniu przeniesiono chłopca do oddziału dla umysłowo chorych. Ale odcięła rękę musiał mu się też dać. Bez tego nie można go było uspokoić, ani usmierzyć jego wzburzonych nerwów. Straszny był ten młody chłopiec, a siły jego były wprost olbrzymie.

Po kilku dniach nadeszła wieść o skonie Fredy'ego. Podobno miał wciąż jeszcze powtarzać, iż go dusi ręka. I rzecz dziwna: kiedy znaleziono go martwym, zauważono, że szkatuła jest złamana, ręka zaś stoi na jego piersi. Po zbadaniu przekonano się, że powodem skonu było uduszenie. Na szyi Fredy'ego widać było sine ślady pięciu palców.

**gotujcie
pieczcie
smażcie**

tylko na tłuszczu jadalnym

„CERES“

508

z koszerem znakiem
świętym.

1920 51,5 proc., 1 stycznia 1921 r. 52,5 proc., 1 kwietnia 1921 r. 60,0 proc.

Artykuły wytwarzane:

1) Metkale, madapolamy, kreasy, shirtingi, nanuki, batysty, zefiry, satyny, rypsy, pilki kretony.

2) Przescieradła, serwety, obrusy, rączniki, chustki do nosa, chustki bawełn., fartuchy, wspany.

3) Cajki drukowane, barchany, flanele, kolumbia, adryatyny, parma, sybir, bukskiny.

4) Hafty, koronki, nici do szycia, przedza, włóczka.

5) Taśmy bawełniane, taśmy gumowe (podwiązki i szelki).

Niemniej poważnie przedstawia się przemysł wełniany i półwełniany, którego głównym ogniskiem jest Łódź, gdzie znajduje się największa na kontynencie przedsiębiorstwa wełny zagranicznej oraz kilka do największych należących przedsiębiorstw wełny czesankowej.

Poważnymi centrami przemysłu wełnianego są prócz Łodzi Białystok i Bielsk na Śląsku Cieszyńskim. Sukna i wyroby naszej produkcji często-kroć sprzedawane są jako angielskie, którym nie ustępują w niczym precyzją ni solidnością.

Uruchomiony przemysł bawełniany i wełniany nie tylko pokryje w zupełn. rynek całej Polski ale może zdobywać rynki zbytu zagranicą.

Ile samochodów jest na świecie? Według obliczenia czasopisma samochodowego L'Auto, liczba samochodów na świecie całym wynosi 10.922.278. Pokażna ta ilość świadczy wymownie o ważności tej gałęzi przemysłu jak i o niezbędności tego praktycznego środka lokomocyj. Z ogólnej ilości przypada na Stany Zjednoczone Ameryki Północnej 83 proc., mianowicie: 9.211.295 samochodów. W dniu 1 lipca 1920 roku podano tam ogólną liczbę samochodów 17.903.075; w przeciągu roku ilość wzrosła o 1.354.497 w stosunku do ogólnej liczby ludności Stanów Zjednoczonych, wypada więc jeden samochód na 41,4 mieszkańca. W Europie zajmuje pierwsze stanowisko Anglia z liczbą 420.000 samochodów. W statystyce świata jest ona na drugim miejscu, po niej w statystyce światowej stoi Kanada z 403.111 samochodami. W statystyce automobilizmu w Europie na drugim miejscu znajduje się Francja 202.500 samochodami, gdzie przypada jeden samochód na 205 mieszkańców. Mała Szwajcarya posiada z powodu 26.500 samochodów. Jeden samochód wypada tam na 151 mieszkańców, w stosunku więc samochodów do liczby mieszkańców Szwajcarya zajmuje drugie miejsce. Niemcy posiadają według najnowszej statystyki 119.215 samochodów; jeden samochód przypada na 510 mieszkańców. Norwegia, zubożona wojną, posiada jeden samochód na 228 mieszkańców, a posiada ogółem 12.100 samochodów. Według zestawienia „L'Auto“, w Rosji europejskiej jest około 30.000 samochodów, czyli jeden samochód na 4.735 mieszkańców. Ciekawem byłoby, na którym miejscu znajduje się Polska. Samochodów mamy wprawdzie już wiele, brak nam za to fabryk, nie z nazwy, lecz takich, któreby rzeczywiście fabrykowały samochody.

Opadł potem na wznak i zapłakał w tak okropny sposób, że nie słyszałem jeszcze czegoś podobnego. Odkał pracując w lazarecie. Potem zamknął pełne łez oczy i zaczął szeptać mrużąc, jakby do siebie samego:

— Wiem, wiem, ona mnie udusi, nie da spokoju, aż mnie udusi, zemści się na mnie, żydowska ręka... droga siostrko, powiedz jej, przeproś ją, proszę cię, jam nie winien, słowo daję, że nie jestem winien!...

Nie rozumiałam, co mówi; pocałowałam go, a on zaczął. Był zmęczony, jak po ciężkiej walce.

Nad ranem obudził mnie znowu krzyk Fredy'ego. Teraz już krzyczał z całych sił:

— Ratujcie! Pomóżcie! Litości! Ratujcie mnie! — krzyczał jak wariat, mając otwarte oczy utkwione w stojącą przed nim puszkę. Ta przeklęta ręka dusi mnie!... W tej chwili uciekła na swe miejsce! — Patrzcie — tu — na mej szyi, tu patrzcie — tu, pięć palców, i na nią patrzcie, jakie jej palce zgięte, krzywe, pajak!...

Popatrzyliśmy na rękę w puszcze i struchleliśmy: palce były zgięte, krzywe. Puszka była na wpół otwarta. Pewnie sam ją otworzył. Ale dziwili się lekarze: to jest rzecz niewidziana, aby człowiek zabalsamowany i zaschnięty zmienił formę zewnętrzną. Tylko stary profesor kiwał głową i mówił, jakby

Pierwsze posiedzenie nadzwyczajnej sesji Rady Ligi nar.

Paryż, P.A.T. dnia 26 marca. Wczoraj o godzinie 5-iej popołudniu rozpoczęła się pierwsze posiedzenie nadzwyczajnej sesji Rady Ligi Narodów. Przewodził zebrań Hymans. Udział brali Bourgeois (Francja), Fisher (Anglia), Imperiali (Włochy), Ishij (Japonia), i charge d'affaires w zastępstwie Dabunhy. Na porządku dziennym znajdowała się sprawa uchodźców rosyjskich oraz sprawa stosunku Ligi Narodów do konferencji genueńskiej. W odpowiedzi na memoriał wysokiego komisarza Ligi Narodów Nansena w sprawie odbudowy Rosji, delegat polski profesor Aszkenazy

przedłożył notę, w której zwraca uwagę na rolę jaką Polska mogłaby odegrać w dziele odbudowy Rosji ze względu na znajomość miejscowych stosunków ekonomicznych.

MIEJSKI TEATR 'IM. J. SŁOWACKIEGO

Poniedziałek: „Matka“.

MIEJSKI TEATR OPERA I OPERETKA

Poniedziałek: „Królowa cyrku“.

TEATR „BAGATELA“

Poniedziałek: Dom osaczony“.

OPERETKA TEATRU „NOWOŚĆ“

Poniedziałek: „Biały mazur“.

—Sekcja Sanitarna postanowiła przyjąć z pomocą w miarę możliwości najbardziej potrzebnej ludności żydowskiej miasta Krakowa przy gruntownem oczyszczaniu mieszkań.

Pragnący korzystać z tej pomocy zechcą zgłaszać się od dnia 27 bm. do 31 bm. wyłącznie między godzin 3—7 w kancelarii Do mu Nociegowego przy ul. Starowisłnej 1. 93.

Zgłoszenia poza tym terminem nie będą przyjmowane.

3343

Na wiosnę! UBRANIE MĘSKIE lub za KOSTYUM DAMSKI 4800 Mp.

Z powodu spadku cen wysłam każdemu, kto prześle mi swój adres, 3 metry najlepszego eleganckiego materiału ubraniowego we wszystkich kolorach gładkich na całe ubranie męskie lub kostium damski za 4800 Mp. Materie ubraniowe Nr. B w najnowszych: drobniutkich, krótkich wszystkich kolorów i odcieni, również w kolorze „Melange“ (wiosenny) w lepszym gatunku za 3 metry na męskie ubranie lub kostium damski 6800 Mp.

Towar pierwszorzędnej fabryki

Materie ubraniowe Nr. C i D we wszystkich odcieniach i kolorach w lepszym gatunku za 3 metry 7800 i 8600 Mp. Sztuczki na męskie spęcznie gładkie i w krótką po 1800 Mp., lepsze 2500 Mp.

Sztuczki na spodnie czyste wełniane, czarne tło z białymi pasieczkami (do ubrań wizyt. i balow.) 115 za 4500 Mp., w lepszym gatunku 5800 Mp. Sztuczki na damskie bluzki (półwełniane) we wszystkich kolorach po 1150 Mp. Sztuczki na damskie spodnie w najmodniejsze kraty lub pasy również gładkie we wszystkich kolorach po 2700 Mp.

Chustki duże rozmiar 160 x 160 cm w najmodniejsze kraty lub pasy jasne i ciemne szt. 1400 Mp. — Chustki duże ciepłe bawełniane tenże rozmiar szt. 3700 Mp., czyste wełniane 5800 Mp. — Płócienna kolarowa na koszule słowackie, fartuchy, ubranka dziecięce i t. p. 550 Mp. za 1 metr. — Krawaty jedwabne kolorowe po 475 Mp. szt., jedwabne gładkie we wszystkich kolor. po 1100 Mp. szt.

Kowerekot letni! Nowość sezonu! Na ubrania męskie sportowe, na damskie płaszcze letnie, na ubrania dziecięce 1500 Mp. za 1 metr.

KAMASZE MĘSKIE chromowe, czarne sznurowane, mechanicznej roboty, eleganckie najmodniejszego fasonu 5900 Mp. za parę. Takie same w gatunku B 7800 Mp., w gatunku C 8900 Mp. — **KAMASZE MĘSKIE** chromowe sznurowane, brenzowe wykwinne, eleg. roboty 8900 Mp., lepsze 9900 Mp. — **BUCIKI DAMSKIE** czarne z wysokimi cholewkami (do 20 kółek) chromowe 6900 Mp. para, brenzowe 7400 Mp. — **BUCIKI DLA CHŁOPCÓW** chromowe czarne 4500 Mp. para, dziecięce brenzowe chromowe od Nr. 26—30 Mp. 4800 para, od 30—35 Mp. 5100 para.

Uwaga. Wszystkie kamasze i buciki są na obcasach z czystej skóry gwarantowanej. — Przy zamówieniu proszę podać numer kamaszy lub bucików, albo przysłać w liście miarę.

Teki skórzane. Teki duże skórzane na 2-ech zamkach (składające się) brązowe po 2200 i 3500 Mp. Takie same czarne 3800 i 4500 Mp. **PUGILARESY MĘSKIE** podwójne i potrójne nawskroś skórą czarne i brązowe od 500—9500 Mp. **TOREBKI DAMSKIE** skórzane eleg. różnych fasonów we wszystkich kolorach 1100 Mp. sztuka. w lepszym gatunku 1600 i 2100 Mp. — Wysła się bez zadatku przez pocztę z załączeniem. Przesyłka i opakowanie na rachunek kupującego. — Bez wszelkiego ryzyka! Kupujący niezem nie ryzykuje, gdyż jeśli towar się nie podoba, to w przeciągu 14 dni od otrzymania towaru takowy odbieram z powrotem i zwracam pieniądze. Zamówienia adresować

M. Bernsztein, Warszawa, Dzielna 25 N. D.

Otrzymałem niezliczoną ilość podziękowań od Klientów. Niektóre z nich niżej przytaczam:

1. Panie Bernsztein! Niniejszem dziękuję Panu za odebraną materię, która mnie bardzo zadowoliła. Plut. Peklekowski Jan. Toruń, Ofic. Szkoła aeronaut. klasa III.
2. Wielm. M. Bernsztein, Warszawa. Materie na ubranie otrzymałem i śniem W.Panu złożyć podziękowanie za solidne załatwienie i firmę W.Pana polecać będę i polecam. Przypuszczam, że o ile Pan otrzyma zamówienie ze szpitala naszego będzie Pan łaskaw jako dla nas obrońców Ojczyzny, najkorzystniej załatwić. Inwalida Franciszek Lebk, szpital wojsk. inwalidów, Kraków IX. Bronowice.
3. Szan. Panie! Poczuję się do miłego obowiązku złożyć Szan. Panu podziękowanie za rychłe przesłanie mi żądanej przesyłki. Z materii jestem całkowicie zadowolony. Michał Ciapka, Gorlice. Elekrownia, Zakłady chemiczne.
4. Sz. Panie! Za przysłaną materię bardzo dziękuję. Seweryn Lewicka, Skrzyszowice pow. Kołomyżów
5. Sz. Panie! Materiał otrzymałem. Jestem z niego zadowolony i bardzo dziękuję. W. Grzywacz (p. por.), Zamość, 8 pp. Leg.
6. Szan. P. Bernsztein! Przesyłkę drugą otrzymałem, za którą dziękuję i z której jestem zadowolony. Koledzy jak zobaczyli chustki, proszą mnie, abym od Pana wypisał większą ilość. (Zamówienie na 42 chustki). Jerzy Honke, Toruń, kom. XII. okręg. Policji Państwowej.
7. W.Panie! Materie W.Pana otrzymałem, za którą serdecznie dziękuję i z której jestem w zupełności zadowolony. Inżynier Tadeusz Słowiński, Tustanowice-Wolanka p. Borysław.
8. W. Panie! Obstałowany towar na ubranie wraz z rachunkiem otrzymałem, z którego jestem zadowolony. Pyzalski, St. żandarm Komanda kadry szw. zap. żand. wojsk. Nr. X. Przemyśl.
9. Szan. Panie! Zmuszony jestem znów pióro do ręki chwycić i Panu za przesyłkę dziękować. Józef Zyman, Bielsko, Cieszyń. Restauracja kolejowa.
10. W. Panie M. Bernsztein! Przysłaną materię otrzymałem, z której jestem bardzo zadowolony. Jan Rizon, st. żand. Posterunek żandarmeryi w Cieszyń, Śląsk Polski.
11. Szan. Panie! Przesyłkę oraz rachunek otrzymałem. Z przesyłki jestem zupełnie zadowolony. Eugeniusz Rokicki, Kozienice ziemia Radomska.
12. Szan. P.! Z pierwszej przesyłki jestem zupełnie zadowolony. — Fr. Rewaj, Łachwa p. Łuniniec (Polesie) kierown. szkoły pow.
13. Szan. P.! Z nadesłanego materiału czuję się bardzo zadowolony Władysław Michalski, Toruń Podgórze, Piaski Główna Nr. 12.
14. W. P! Niniejszem potwierdzam odbiór przesyłki, z której jestem rzeczywiście zadowolony Leonard Dorfle, Grudziądz, ul. Rządowa Nr. 12.
15. Szan. Panie! Materie na ubranie otrzymałem i jestem zadowolony, że otrzymałem dobrą materię jakiej się nie spodziewałem. Eugeniusz Maniecki, Tarnobrzeg, dworzec kolejowy.

622

CUKIER kryształ i kostki!

DOSTARCZAMY

za zaliczeniem lub bankowem Inkasem w wagonowych ładunkach do wszystkich stacji Państwa Polskiego Ceny najniższe konkurencyjne

HERBATA

własnego Importu Tow. Swieczowa „Pecoe orange“ w opakowaniu 1/8, 1/4 i 1/2 f.

MAKA

pszenna i żytnia w wagonowych ładunkach z młynów amer. i kraj.

RYZ

Saigon I. i Burma II. na wagony i worki.

MYDŁO

duńskie, zwyczajne do prania w skrzyniach po 50 kg.

SLEDZIE

Norweskie i Szkockie w ładunkach wagonowych.

357

DOM HANDLOWY

ADOLF SWIECA

Warszawa, Dzielna 16.

Tel. 82-11, 26-36 i 29-73.

Adres telegr.: „Swiecado“ Warszawa.

Od 2—3000 Marek dziennie

łatwo zarobić mogą mężczyźni i kobiety różnicy wieku i bez specjalnych znajomości fachowych w mieście lub na wsi, jak również wygodnie w domu. Ogólne uznanie. Bliz. wiadomości Nr. 1091 udziela

HUGO FALK, Warszawa, ul. Nowiniarska

Widokówki

najstawniejszych malarzy żydowskich (Wachtel, Gottlieb) trójkolowe art. wykonane, jakoteż mapy Palestyny w wielkim wyborze i każdej ilości po cenach hurtownych, różne nowości z galakt. jak wisioriki, branzoletki, paski, dek. nalepki do okien z obrazami do nabywania.

Firmy „INTAGORA“

348

Sp. z ogr. odp.

Wiedeń I., Börsegasse 2.

Ważne dla Pań!

Zawiadamiam niniejszem, iż po krótkiej przerwie otworzyłem na nowo swój pierwszorzędny zakład krawiecki znany powszechnie ze swej solidności, który wykonuje z własnej lub powierzonych materii według najnowszych żurnali angielskich i francuskich kostiumy, płaszcze itd. Ceny konkurencyjne.

M. Klotz, Kraków, Bracka 6

Nowa Drukarnia Dilettantów, ul. Górnichowej 2.